



© Мұхаддес Китапты аўдарыў Институты, 2004

Титусқа жазылған хат

Китап ҳаққында мағлыўмат

Бул хатты елши Павел Қудайдың хызметшиси болған Титусқа жазған. Титустың миллети грек болған. Ол Павелдин сапарларында бирге болып, Қудайға хызмет еткен.

Павел Титус пенен бирге бир қанша ўакыт Крит атаўында Қудайдың Хош Хабарын жәриялаган еди. Крит атаўы – Эгей төнисинин кубла тәрепинде жайласқан, Жер Орта төнисиндеги атаў. Олардың хызмети арқалы сол жерде исенийши жәмәэт пайды болған еди. Павел Титусты Критте өз ўәкили сыптында қалдырып кетип, жуўмақланбай қалған ислерди тәртиплестирип, хәр бир қалада жәмәэт ақсақалларын тайынлауды тапсырған еди.

Хатта исенийши жәмәэттің ақсақаллары хәм жетекшилери қандай болыў кереклиги, жәмәэттеги исенийшилерге дұрыс тәлийматты үйретиў хәм олардың дұрыс өмир сүриў кереклиги ҳаққында сөз болады.

Биринши бап

Сәлемнама

¹ Кудайдың қулы ҳәм Ийса Масихтың* елшиси болған мен, Павелден, Титусқа сәлем! Кудайдың таңлаған адамларының исеними беккем болыўы ушын ҳәм өзлерин Кудайдың жолы менен алып жүретуғын ҳақыйқатлықты олардың билийү ушын мен тайынландым.
² Усы исеним ҳәм ҳақыйқатлықты билийү өтирик сөйлемейтуғын Кудайдың дүнья жаратылмастан бурын ўәде еткен мәңгилик өмирин алышу үмитине тийкарланған. ³ Ўакты келгенде, Кудай Өз сөзин жәриялау арқалы ашып берди. Ал мен усы сөзді жәриялау ушын Кутқарыўшымыз Кудайдың буйрығы менен тапсырма алдым.

⁴ Ортак исенимимиз бойынша ҳақыйқый улым болған Титуска Экемиз Кудай ҳәм Кутқарыўшымыз Ийса Масих мийрим ҳәм тынышлық берсін!

Титустың Криттеги үазыйпасы

⁵ Жуўмакланбай қалған ислерди тәртиплестирип, менин саған буйырғанымдай, хәр бир қалада жәмәэт аксақалларын тайынлаұын ушын, сени Критте қалдырған едим. ⁶ Ақсақал болып тайынланатуғын адам айыпсыз, тек бир ҳаяллы болсын**. Оның балалары да исенийши болып, әдепсиз ҳәм тәрбия көрмеген, деп айыпланбауы тийис. ⁷ Себеби жәмәэт жетекшиси Кудайдың хызметшиси сыптаында кемшиликсиз болыўы керек. Ол қайсар, қызба, мәскүнемликтекке берилген, жәнжелкеш, харам пайданы гөзлейтуғын болмаўы тийис. ⁸ Керисинше, ол миймандол, жақсылықтың сүйиўши, салдамлы, ҳақ, мухаддес ҳәм өзин тутып билетуғын болыўы керек. ⁹ Және де, жәмәэт жетекшиси басқаларды дурыс тәлиймат пенен жигерлендирийи ушын ҳәм ҳақыйқатқа қарсы шыққанларды әшкаралауы ушын, исенийшилерге үйретилген ҳақыйқат сөзи бойынша ис тутыўы тийис.

¹⁰ Өйткени ҳақыйқатқа бойынбайтуғын, пәтиүасыз ҳәм өтирикши көп адамлар бар. Ондай адамлар әсиресе яхудий топарлары*** арасында көп. ¹¹ Бундай адамлардың аўзын жаўыў керек. Олар өз харам нәпси ушын, үйретиүгे болмайтуғын нәрселерди үйретип, барлық хожалықтарды бузып жүр. ¹² Ҳәтте, критлилердин өз

* 1:1 *Masich* – еврей тилинде «Басына май қуйылған адам» дегенди анлатады. Кудай ўәде еткен Кутқарыўшы.

** 1:6 Ямаса: тек бир ҳаялға үйленген.

*** 1:10 Сөзбе-сөз: сүннет етилгенлер.

шайыры*: «Критлилер бәркүлла өтирикшилер, жаўыз ҳайұанлар хәм жалқаў ашқөзлер болған», – деген еди. ¹³ Бул гүўалық – ҳақыйқат. Соныңтан исенимде беккем тұрыўы ушын, оларды катан өскертип қой ¹⁴хәм оларды яхудийлердин мәниссиз анызларына, ҳақыйқаттан адасқан адамлардың буйрықтарына кулақ астырма. ¹⁵ Пәк адамлар ушын хәмме нәрсе пәк. Бирак, напәк адамлар менен исенбейтуғын адамлар ушын хеш бир нәрсе пәк емес. Себеби олардың ақыл-ойлары да, ҳұжданы да ипласланған. ¹⁶ Қудайды билемиз, десе де, ислеген ислери менен Оннан танады. Олар – жеркенишли, Қудайдың сөзине қулақ аспайтуғын хәм хәр қандай жақсы иске жарамсыз адамлар.

Екинши бап

Дұрыс тәлийматты үйрет!

¹ Ал саған келсек, сен дұрыс тәлиймат бойынша тәлим бер. ² Үлкен жастағы ер адамларға салдамлы хәм ҳүрметке миясар болыўды, өзлерин тұтып билиўди, исенимде, сүйиспеншиликтे хәм сабырлықта беккем болыўды үйрет.

³ Сол сыяклы, үлкен жастағы ҳаялларға да ҳүрметке ылайықлы өмір сүриўди, өсекши хәм арақтың кулы болмаўды, ал жақсылыкты үйретиўши болыўы кереклигин үйрет. ⁴⁻⁵ Сонда үлкен жастағы ҳаяллар жас ҳаялларға ақыл-нәсият бере алады. Қудайдың сөзине тил тиймейи ушын, олар жас ҳаялларға күйеўлерин хәм балаларын сүйиўди, өзлерин тұтып билиўди, пәк, хожалыққа жанқуier, мийримли болыўды хәм күйеўлерине бойсыныўды үйрете алады.

⁶ Жас ер адамларға да өзлерин тыйып билиўди нәсият ет. ⁷ Жақсы ислер испел, оларға хәр бир нәрседе өрнек бол. Тәлим бергенинде ҳадал хәм салдамлы болып, ⁸ хеш ким айыплай алмайтуғын дұрыс сөзлерди сөйле. Солай етип, саған қарсы шыққанлар бизлер туўралы хеш жаман нәрсе айта алмағанлықтан уялыш калады.

⁹ Кулларға хожайынларына хәр бир нәрседе бойсынып, олардың кеүelinен шығыўды, қайтарып сөйлемей ¹⁰ хәм урлық ислемей, то-лық садықлық көрсетиўди үйрет. Сонда олар Куткарыўшымыз Қудайдың тәлийматына хәр тәреплеме жақсы ат келтиреди.

¹¹ Өйткени Қудайдың кутқаратуғын мийрими пүткіл адамларға ашық көринди. ¹² Бул мийрим бизлерге қудайсызлықтан хәм дүньяның жаман хәйеслеринен ўаз кешип, хәзирги дәўирде өзлеримизди тыйып билиўди, ҳақ болыўды хәм Қудайдың жолына ылайықлы өмір сүриўди үйретеди. ¹³ Және де, ол бизлерге хәзирше, мұбәрек

* 1:12 Сөзбе-сөз: өз пайғамбары.

ұмитимиздин, яғнай үллы Кудайымыз ҳәм Күтқарыўшымыз болған Ийса Масихтың салтанат пенен келийин құттириди. ¹⁴ Ийса Масих ҳәр бир гұнамыздың^{*} төлемин өтеп қутқарыў ушын ҳәм бизлерди тазалап, Өзине тийисли ҳәм жақсылық ислеўге инталы бир халық жаратыў ушын, Өзин бизлер ушын курбан етти.

¹⁵ Усыларды толық бийлиқ^{**} пенен үйретип, жигерлендир ҳәм ке-иі. Өзинде хеш кимге кемситпе.

Үшинши бап

Ийгиликли ислерди ислеўге таяр болыў ҳаққында

¹ Басшыларға ҳәм ҳүкиметке бойсынып кулак асыўды, ҳәр бир ийгиликли исти ислеўге таяр болыўды, ²хеш кимди өсек қылмай ҳәм жәнжелкеш болмай, мүләйим болып, ҳәмме адамларға ҳәр тәрепледе жумсақ қатнаста болыўды исениўшилөргө еслетип қой.

³ Себеби бир ўақытлары бизлер де ақылсыз, кулак аспайтуғын, адаскан, ҳәр түрли жаман ҳәүеслер менен ҳәзилердин қулы болған, жаманлық ҳәм құншиллик пенен жасаған, басқалар бизлерди ҳәм бизлер де бир-биримизди жек көрген адамлар едик. ⁴ Бирақ, Күтқарыўшымыз Кудай Өз мийримин ҳәм адамға деген сүйиспен-шилигин ашық көрсеткенде, ⁵Ол бизлерди қылған ҳақ ислеримиз себепли емес, ал Өз мийрим-шәпәәти менен қуткарды. Бизлерди Мухаддес Руўхы^{***} арқалы гүнадан тазалап, қайтадан туўылдырыды ҳәм жаңалады. ⁶⁻⁷ Оның мийрими менен акланып, өзлеримиз үмит еткен мәңгилик өмиридин мийрасхорлары болыўшымыз ушын, Ол Мухаддес Руўхын Күтқарыўшымыз Ийса Масих арқалы мол-мол етип жаўдышыры. ⁸ Бул сөз – ҳақыйқат.

Кудайға исенгенлердин өзлерин жақсы ислерди ислеўге арнаўға тырысыўлары ушын, айтқанларымды талап етийінди қәлеймен. Булар – адамлар ушын жақсы ҳәм пайдалы.

⁹ Бирақ, ақылсыз тартыслар менен шежирелер туўралы сөзлерден, Мухаддес Нызамға байланыслы айтыс ҳәм жәнжеллерден қаш. Өйткени булар пайдасыз ҳәм бийкар нәрселер. ¹⁰ Алауызлық туўдыратуғын адамға бир-еки ескертіў жасағаннан соң, оның менен байланысты үз. ¹¹ Бундай адамның бузылғанын ҳәм өз-өзин ҳүким етип, тұна ислеп атырғанын билесен.

* 2:14 Сөзбе-сөз: ҳәр қандай нызамсыз исимиздин.

** 2:15 Сөзбе-сөз: толық буйрық.

*** 3:5 Мухаддес Руўх – Кудайдың Руўхы.

Соңғы сәлемнама ҳәм тилемкелер

¹² Артемди ямаса Тихикти саған жибергенимде, дәрхал Никополиске, мениң жанымда келийүге бар қүшинди сал. Себеби қысты сол жерде өткизиүге карар еттим. ¹³ Нызам хызметкери Зенас пенен Апологияны жолға атландырғанында, олар ҳеш бир нәрсеге мұтәж болмаўы ушын ғамхорлық жаса. ¹⁴ Мұтәж адамларға жәрдем беріү ушын ҳәм жемиссиз Әмир сүрмеў ушын, бизин адамларымыз да жақсы ислерди ислеўте өзлерин бағышлауды үйренсин.

¹⁵ Мениң жанымдағылардың ҳәммеси саған сәлем айтып атыр. Ортақ исенимдеги бизлерди сүйетуғынларға сәлем айт. Кудайдың мийрими ҳәмменизге яр болсын!